

Sygn. akt VII K 588/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2015 roku

Sąd Rejonowy w Opolu Wydział VII Karny w składzie:

Przewodniczący SSR Hubert Frankowski

Protokolant st. sek. sąd. Anna Kowalczyk

w obecności Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Opolu Anna Moraczewska

po rozpoznaniu dnia 24 marca 2015 roku

sprawy

1. S. S. (1)

syn P. i H. zd. D.

ur. (...) w O.,

2.K. T.

Syn K. i U. zd. M.,

ur. (...) w O.,

Oskarżonych o to, że:

I. w kwietniu 2013r w B. działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz osobą co do której wyłączono materiały do odrębnego postępowania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez posłużenie się uprzednio sfalszowanym zaświadczeniem o zarobkach i zatrudnieniu T. K. w firmie PHU (...) S. S. (1) i na tej podstawie za pośrednictwem firmy (...) z/s w O. zawarli wniosek/umowę kredytową nr (...) na kredyt w kwocie 18.000zł z A. Bank czym wyłudzili w/w kwotę na szkodę T. K.

tj. o przestępstwo z art. 297§1 kk w zw. z art. 286§1 kk przy zast. art. 11§2 kk

II .w kwietniu 2013r w B. działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz osobą co do której materiały wyłączono do odrębnego postępowania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez posłużenie się uprzednio sfalszowanym zaświadczeniem o zarobkach i zatrudnieniu E. B. w firmie (...) K. T. (1) i na tej podstawie za pośrednictwem firmy (...) z/s w O. zawarli wniosek/umowę kredytową nr (...) na kredyt w kwocie 18.000zł z A. Bank czym wyłudzili w/w kwotę na szkodę E. B.

tj. o przestępstwo z art. 297§1 kk w zw. z art. 286§1 kk przy zast. art. 11§2 kk

III.w dniu 30 kwietnia 2013r w B. działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz osobą co do której wyłączono materiały do odrębnego postępowania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez posłużenie się uprzednio sfalszowanym zaświadczeniem o zarobkach i zatrudnieniu T. K. w firmie (...) J. Ź. (1) i na tej podstawie za pośrednictwem firmy (...)M. W. (1) z/s w B. gm. L. zawarli umowę kredytową nr (...) na kredyt w kwocie 31.800zł z G. Bankiem, kwotę zaciągniętego kredytu następnie spłacili

tj. o przestępstwo z art. 297§1 kk

IV. w dniu 16 maja 2013r w B. działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz osobą, co do której wyłączono materiały do odrębnego postępowania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez posłużenie się uprzednio sfalszowanym zaświadczeniem o zarobkach i zatrudnieniu E. B. w firmie Zakład (...) i na tej podstawie za pośrednictwem firmy (...) M. W. (1) z/s w B. gm. L. zawarli umowę kredytową nr (...) na kredyt w kwocie 23.818,81zł z G. Bankiem, do uruchomienia umowy nie doszło z uwagi na odstąpienie od umowy przez E. B.

tj. o przestępstwo z art. 297§1 kk

1. oskarżonych S. S. (1) i K. T. (1) uznaje za winnych czynów opisanych w pkt I i II części wstępnej wyroku przyjmując, iż czyn opisany w pkt II miał miejsce w maju 2013 roku, a czyny z pkt I i II stanowią ciąg przestępstw z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 286§1 kk przy zast. art. 11 §2 kk i art. 91§1 kk i za to na podstawie art. 286 § 1 kk przy zast. art. 11§3 kk i art. 91 §1 kk i art. 33§2 kk wymierza im kary po 10 (dziesięć) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 100 (stu) stawek dziennych ustalając wysokość dziennej stawki na kwotę 10 (dziesięć) złotych,

2. na podst. art. 46 § 1 kk zobowiązuje oskarżonych S. S. (1) i K. T. (1) solidarnie do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwami, o których mowa w pkt I i II części wstępnej wyroku poprzez zapłatę na rzecz (...) Spółka z o.o. w W. kwoty 36.000 (trzydzieści sześć tysięcy) złotych,

3. oskarżonych S. S. (1) i K. T. (1) uznaje za winnych czynów opisanych w pkt III i IV części wstępnej wyroku przyjmując, iż stanowią one ciąg przestępstw z art. 297 § 1 kk przy zast. art. 91§1 kk i za to na podstawie art. 297 § 1 kk przy zast. art. 91 §1 kk wymierza im kary po 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności,

4. na podst. art. 85 kk i 86 § 1 kk kary pozbawienia wolności orzeczone w pkt 1 i 3 sentencji wyroku łączy oskarżonym S. S. (1) i K. T. (1) i tytułem kary łącznej wymierza im kary po 1 (jeden) rok i 2 (dwa) miesiące pozbawienia wolności,

5. na podst. art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonych w pkt 4. sentencji wyroku kar łącznych pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonym S. S. (1) i K. T. (1) na okres próby 3 (trzech) lat,

6. na podst. art. 627 kpk zasądza od oskarżonych S. S. (1) i K. T. (1) na rzecz Skarbu Państwa tytułem kosztów sądowych kwoty po 1.622,78 złotych.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy, na podstawie dowodów ujawnionych w toku rozprawy, ustalił w sprawie, co następuje:

K. T. (1) i S. S. (1) posiadali zarejestrowane na własny rachunek na terenie B. gm. Ł. działalności gospodarcze z zakresu m.in. usług budowlanych: (...) K. T. i PHU (...) S..

Obaj znali M. W. (2) prowadzącego działalność gospodarczą z zakresu pośrednictwa kredytowego z różnymi bankami, przede wszystkim zaś z A. Bankiem. M. W. (2) miał dodatkowo umowę o współpracy z S. S. (1).

W okresie kwiecień – maj 2013 roku K. T. (1), S. S. (1) i M. W. (2), działając wspólnie i w porozumieniu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, dopuszczali się oszustw kredytowych na szkodę A. Banku wykorzystując dane osobowe b. pracowników lub współpracowników K. T. (1), a to: T. K. i E. B., a także dane swoich oraz innych firm, w których w/wymienieni rzekomo byli zatrudnieni. Pomysłodawcą przestępczej działalności był S. S. (1), fikcyjne zaświadczenia o zatrudnieniu oraz same umowy kredytowe za pracodawcę lub kredytobiorcę podpisywał zwykle K. T. (1), zaś M. W. (2) przedkładał dokumentację do banków. W razie przyznania kredytu lub pożyczki spłacali kilka rat, po czym następował brak płatności.

I tak dnia 29 kwietnia 2013r. doszło do podpisania umowy kredytowej z A. Bankiem na kwotę 18 tys. zł przy użyciu nierzetelnego zaświadczenia o zatrudnieniu T. K. w firmie PHU (...) S. S. za pośrednictwem M. W. (2). Zaświadczenie o zatrudnieniu wypisał S. S. (1), natomiast umowę za T. K. podpisał K. T. (1). Bank wypłacił pieniądze, które nie zostały zwrócone.

Z kolei dnia 13 maja 2013r. doszło do podpisania umowy kredytowej z tym samym bankiem na tożsamą kwotę przy użyciu nierzetelnego zaświadczenia o zatrudnieniu E. B. w firmie (...) K. T. również za pośrednictwem M. W. (2). Zaświadczenie o zatrudnieniu wypisał K. T. (1), który podpisał się także na umowie kredytowej za E. B.. Bank wypłacił pieniądze, które nie zostały zwrócone.

Uprzednio, dnia 30 kwietnia 2013r. doszło do podpisania umowy kredytowej z G. Bankiem na kwotę 31,8 tys. zł przy użyciu fikcyjnego zaświadczenia o zatrudnieniu T. K. w firmie (...) J. Ż.. Zaświadczenie o zatrudnieniu wypisał K. T. (1), który podpisał się także na umowie kredytowej za T. K.. Bank wypłacił pieniądze, które jednakże zostały zwrócone.

Wreszcie dnia 16 maja 2013r. doszło do podpisania umowy kredytowej z G. Bankiem na kwotę 23,8 tys. zł przy użyciu fikcyjnego zaświadczenia o zatrudnieniu E. B. w firmie (...) K.. Zaświadczenia o zatrudnieniu nie wystawiał M. K. (1), natomiast podpis na umowie kredytowej za E. B. złożył K. T. (1). E. B. zdążył odstąpić od tej umowy.

Rzekomi kredytobiorcy, a to T. K. i E. B. o zaciągniętych z wykorzystaniem ich danych osobowych kredytach i pożyczkach dowiadawali się z korespondencji bankowej lub od windykatorów. Wówczas składali w banku skuteczne reklamacje składając też stosowne zawiadomienia na Policji.

Dowody:

- k. 12-13, 20, 58, 70, 76: umowy kredytu/pożyczki,
- k. 13, 20, 23, 26, 37, 70, 76, 77 : zaświadczenia o zarobkach,
- k. 80: wyciąg z ewidencji dział. gosp. M. W.,
- k. 155-158 umowa o współpracy,
- k. 57, 62, 61, 64: odstąpienia/reklamacje,
- k. 110-135: opinia z zakresu badań pisma i dokumentów,
- k. 1-2, 302: zeznania świadka T. K.,
- k. 50-52, 266-267: zeznania świadka E. B.,
- k. 35, 267-268: zeznania świadka J. Ż. (1),
- k. 81-82, 302: zeznania świadka M. K. (1),
- k. 152-154, 300-302: częściowo zeznania świadka M. W. (2),
- k. 165-167, 243-244: zeznania/wyjaśnienia świadka M. W. (1),
- k. 148-149, 233-235: częściowo wyjaśnienia oskarżonego S. S. (1),
- k. 142-144, 235-236: wyjaśnienia oskarżonego K. T. (1),

K. T. (1) i S. S. (1) mają po 38 lat. Pozostają żonaci. Mają dzieci. Deklarują utrzymanie z prowadzonej na własny rachunek działalności gospodarczej. Nie posiadają istotnego majątku. Byli uprzednio karani sądownie. S. S. (1) z art. 177 § 1 Kk natomiast K. T. (1) z art. 284 § 2 Kk., z art. 297 § 1 Kk i z art. 270 § 1 Kk.

Dowody:

- k. 172, 173: dane osobopoznawcze o osobie w trybie 213 Kpk,
- k. 175, 177, 205, 207, 273, 275, 286, 283-284: dane o karalności z K.,

S. S. (1) nie przyznał się do zarzucanych mu przestępstw i skorzystał z przysługującego mu prawa odmowy składania wyjaśnień. Przed Sądem również zakwestionował swoje sprawstwo i wyjaśnił, że zarówno on, jak i w K. T. (1) współpracowali z M. W. (2), który był pośrednikiem bankowym, w ramach umów o współpracy. Istotnie wystawił zaświadczenie o zarobkach dla T. K., choć ten nie był jego pracownikiem, na prośbę K. T. (1), gdyż T. K. nie miał zdolności kredytowej. W pozostałych przypadkach on tylko przekazywał dokumenty. Nie wie dlaczego kredytobiorcy nie wiedzieli nic na temat kredytów na ich nazwiska. Na początku współpracy otrzymywał prowizję od M. W. (2).

/k. 148-149, 233-235/

K. T. (1) przyznał się do zarzucanych mu przestępstw i złożył wyjaśnienia korespondujące co do zasady z poczynionymi ustaleniami, wskazując przy tym na udział i rolę S. S. (1) w przestępczej działalności. Przyznał w szczególności, że to on podpisywał się na umowach kredytowych za kredytobiorców, którzy byli zwykle ich b. pracownikami, a które nie wiedziały nic o kredytach. Część podpisów sfalszował w obecności współoskarżonego u niego w domu. Całość dokumentacji przekazywał S. S. (1), który współpracował z M. W. (2).

/k. 142-144, 235-236/

Sąd Rejonowy zważył w sprawie,

co następuje:

W świetle zebranego w sprawie, a ujawnionego w toku rozprawy głównej materiału dowodowego, zarówno sprawstwo, jak i wina obu oskarżonych w odniesieniu do zarzucanych im przestępstw, z drobnymi korektami uwypuklonymi w sentencji wyroku, nie budziły żadnych wątpliwości.

Dokonując ustaleń faktycznych w sprawie Sąd oparł się przede wszystkim na dowodach osobowych w postaci zeznań T. K. i E. B., który jednoznacznie podali, że nie zaciągali zobowiązań finansowych, o których mowa w zarzutach, nie będąc też zatrudnieni w firmach widniejących w zaświadczeniach o zarobkach. Jak wynikało z ich zeznań, ich dane osobowe wykorzystał oskarżony K. T. (1), co ów potwierdził. Zeznania w/wymienionych miały całkowite oparcie w zeznaniach rzekomych pracodawców, a to J. Ż. (1), M. K. (2), dla których osoby kredytobiorców były obce. Istotne dla wyjaśnienia okoliczności sprawy były wreszcie wyjaśnienia oskarżonego K. T. (1), który przedstawił kulisy przestępczej działalności, w której aktywny udział brali przedsiębiorca - S. S. (1) oraz pośrednik kredytowy - M. W. (2). Potwierdzeniem dowodów osobowych były dowody z dokumentów w postaci umów kredytowych, na których sfalszowano podpisy kredytobiorców, którzy nie zdawali sobie sprawy z zaciągnięcia zobowiązań na ich nazwiska, jak i fikcyjne zaświadczenia o zatrudnieniu i zarobkach T. K. i E. B.. Potwierdzeniem przestępczego procederu była opinia biegłego z zakresu pisma, z której wynikało, że podpisy na umowach kredytowych, jak i w części na zaświadczeniach o zatrudnieniu nie pochodzą od osób pod nimi podpisanych. W zakresie właściwości osobistych oskarżonych i ich dotychczasowego sposobu życia Sąd oparł się na danych osobopoznawczych i o karalności. W świetle powyższych dowodów nie zasługiwały na wiarę wyjaśnienia oskarżonego S. S. (1) w zakresie w jakim w/wymieniony zakwestionował swe sprawstwo i zawinienie, albowiem ogół materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym zwłaszcza wyjaśnienia współoskarżonego K. T. (1) oraz dowody z dokumentów jednoznacznie go obciążały.

Przestępstwa z art. 286 § 1 Kk. dopuszcza się ten, kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Przedmiotem ochrony przestępstwa oszustwa z art. 286 k.k. jest mienie. W odniesieniu do przestępstwa oszustwa pojęcie "mienie", obejmuje wszelkie

prawa majątkowe, rzeczowe i obligacyjne. Termin "mienie" używany jest w znamionach przestępstwa oszustwa jako synonim majątku. Majątek, jako przedmiot ochrony przestępstwa oszustwa, rozumieć należy jako zbiorcze określenie ogółu majątkowych praw podmiotowych, obejmujące aktywa, czyli prawa i majątkowe danego podmiotu. Składniki majątku to wszystkie poszczególne prawa majątkowe, które przysługują danemu podmiotowi. W szczególności są to prawa rzeczowe (własność i ograniczone prawa rzeczowe), wierzytelności, prawa spadkowe (do otrzymania zachowku oraz przedmiotu zapisu), a także prawa na dobrach niematerialnych (prawa autorskie, wynalazcze, prawa dotyczące wzorów zdobniczych i znaków towarowych, prawa do firmy i nazwy przedsiębiorstwa, tzw. prawa do klienteli, tajemnic przedsiębiorstwa itp.), pod warunkiem że mają charakter praw majątkowych. Przedmiotem ochrony przestępstwa oszustwa jest majątek jakiegokolwiek podmiotu, a więc nie tylko przysługujący osobie dokonującej niekorzystnego rozporządzenia. Przystępstwo z art. 286 § 1 k.k. w części, w jakiej opisuje ono czynność wykonawczą przybierającą formę działania, jest przestępstwem powszechnym, może być zatem popełnione przez każdy podmiot, zdolny do ponoszenia odpowiedzialności karnej. W przypadku oszustwa polegającego na wyzyskaniu błędu osoby rozporządzającej mieniem, część czynności wykonawczej przybiera postać zaniechania poinformowania osoby rozporządzającej mieniem o rzeczywistym stanie rzeczy. Także w odniesieniu do tej odmiany oszustwa określony w art. 286 § 1 k.k. typ czynu zabronionego jest przestępstwem powszechnym. Przepis art. 286 § 1 k.k. określa zachowanie karalne jako doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wprowadzenie w błąd, wyzyskanie błędu lub wyzyskanie niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Zachowanie karalne opisane w znamionach przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. skierowane na osobę, którą sprawca zamierza doprowadzić do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. W sytuacji wprowadzenia w błąd sprawca wywołuje w świadomości pokrzywdzonego lub innej osoby, której mienie stanowi przedmiot rozporządzenia dokonywanego przez wprowadzonego w błąd, fałszywe wyobrażenie (rozbieżność między rzeczywistością a jej odzwierciedleniem w świadomości dokonującego rozporządzenia mieniem), zaś przy wyzyskaniu błędu wykorzystuje już istniejącą rozbieżność między stanem świadomości dokonującego rozporządzenia mieniem a rzeczywistością, której sprawca nie koryguje, lecz używa dla uzyskania przez siebie lub kogo innego osiągnięcia korzyści majątkowej, wynikającej z niekorzystnego dla pokrzywdzonego rozporządzenia mieniem. Wprowadzenie w błąd może zostać osiągnięte przez przemilczenie, zaniechanie poinformowania o faktycznym, prawdziwym stanie rzeczy. Wprowadzenie w błąd dotyczy musi natomiast tzw. istotnych okoliczności danej sprawy, które mogą mieć wpływ na podjęcie decyzji o rozporządzeniu mieniem. Czynność wykonawcza w przypadku przestępstwa oszustwa jest złożonym działaniem lub zaniechaniem, którego celem jest doprowadzenie innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia mieniem własnym lub cudzym. Istotny jest efekt majątkowy, sprowadzający się do utraty lub pomniejszenia aktywów po stronie rozporządzającego lub innej osoby, w imieniu której działa rozporządzający. Właściwe znamię czynnościowe "doprowadza" przesądza, że oszustwo jest przestępstwem materialnym, jego skutkiem zaś niekorzystne rozporządzenie mieniem. Między zachowaniem sprawcy, polegającym na wprowadzeniu w błąd, wyzyskaniu błędu lub wyzyskaniu niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania, a niekorzystnym rozporządzeniem mieniem zachodzić musi związek przyczynowy. Przystępstwo oszustwa charakteryzuje się dwoma przedmiotami czynności wykonawczej. Zachowanie sprawcy skierowane jest bowiem z jednej strony na osobę, która dokonuje niekorzystnego rozporządzenia swoim lub cudzym mieniem, z drugiej strony na mienie, które sprawca uzyskuje w wyniku rozporządzenia. Znamiona oszustwa wymagają tożsamości podmiotu w odniesieniu do wprowadzenia w błąd, wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania oraz dokonania rozporządzenia mieniem. Natomiast nie jest wymagana tożsamość między podmiotem dokonującym rozporządzenia mieniem i pokrzywdzonym. Przez rozporządzenie mieniem rozumieć należy wszelkie czynności prowadzące do zmiany we władaniu mieniem, polegające na pozbawieniu osoby uprawnionej możliwości dysponowania mieniem. Niekorzystne rozporządzenie mieniem może nastąpić w formie przewidzianej w prawie cywilnym, a więc poprzez wszelkie rodzaje umów przenoszących własność, zobowiązujących pokrzywdzonego do określonych działań. Przystępstwo oszustwa określone w art. 286 § 1 jest przestępstwem umyślnym, zaliczanym do tzw. celowościowej odmiany przestępstw kierunkowych. Ustawa wymaga, aby zachowanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel, którym w przypadku oszustwa jest osiągnięcie korzyści majątkowej. Sprawca, podejmując zachowanie, musi mieć wyobrażenie pożądaną dla niego sytuacji, która stanowić ma rezultat jego zachowania. Takie ujęcie znamion strony podmiotowej wyklucza możliwość popełnienia oszustwa z zamiarem wynikowym. Charakterystyczny dla strony podmiotowej tego przestępstwa zamiar bezpośredni powinien obejmować zarówno cel działania sprawcy, jak i sam sposób działania zmierzającego do zrealizowania

tego celu. Sprawca musi chcieć użyć takiego właśnie sposobu działania, na przykład zaciągnięcia pozorowanej pożyczki, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i cel ten musi stanowić punkt odniesienia przy realizowaniu każdego ze znamion przedmiotowych przestępstwa. Zamiar sprawcy w płaszczyźnie intelektualnej musi więc obejmować dwa elementy. Z jednej strony, sposób zachowania sprawcy, tzw. środek intelektualny, jakim jest w przypadku oszustwa wprowadzenie w błąd, wyzyskanie błędu lub niezdolności osoby rozporządzającej mieniem do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Z drugiej strony, sprawca musi mieć świadomość, że co najmniej może uzyskać korzyść majątkową z planowanego zachowania w wyniku zastosowanego sposobu działania oraz świadomość więzi przyczynowej łączącej podejmowane przez niego działania z niekorzystnym rozporządzeniem mieniem. Przez korzyść majątkową rozumieć należy - zgodnie z brzmieniem art. 115 - korzyść dla sprawcy, innej osoby fizycznej lub prawnej, jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej lub grupy osób prowadzącej zorganizowaną działalność przestępczą. Korzyścią majątkową jest zwiększenie aktywów lub zmniejszenie pasywów majątkowych, czyli każde przysporzenie majątku lub uniknięcie strat albo zmniejszenie obciążeń.

Z kolei występkę z art. 297 § 1 Kk dopuszcza się ten, kto w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi - kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia. Przepis art. 297 k.k., z uwagi na miejsce w strukturze ustawy karnej oraz intencję rozdziału, w którym został zamieszczony, chroni, analogicznie jak każdy przepis kryminalizujący przestępstwo gospodarcze, prawidłowość funkcjonowania obrotu gospodarczego. Udzielając ochrony zasadom obrotu gospodarczego, przepis ten chroni zarówno indywidualne interesy uczestników tego obrotu, jak i ponadindywidualne interesy gospodarcze społeczeństwa, związane z prawidłowym funkcjonowaniem obrotu gospodarczego. Szczególnym przedmiotem ochrony jest w przypadku omawianego przestępstwa prawidłowość, rzetelność i uczciwość obrotu finansowego. Przepis art. 297 k.k. pozwala uznać za dobra prawne, podlegające ochronie przez art. 297 § 1, także wymienione w tym przepisie instytucje: kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, dotacji, akredytywy, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji, lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, elektronicznego instrumentu płatniczego oraz zamówienia publicznego. Przepis art. 297 § 1 przydaje także karnoprawną ochronę mieniu, a dokładniej interesom majątkowym państwa oraz innych podmiotów, udzielających wymienionych w art. 297 k.k. form wsparcia finansowego lub zajmujących się przygotowaniem i obsługą elektronicznych instrumentów płatniczych. Przystępstwo określone w art. 297 § 1 jest przestępstwem powszechnym. Jego sprawcą może być każdy zdalny podmiot odpowiedzialności karnej. Z punktu widzenia charakterystyki podmiotu nie ma znaczenia, czy sprawca jest zarazem podmiotem, który ma uzyskać dla siebie jedną z wymienionych w art. 297 § 1 k.k. form wsparcia finansowego, elektroniczny instrument płatniczy lub zamówienie publiczne, czy też podejmuje te działania dla innego podmiotu. Przepis art. 297 § 1 k.k., posługując się sformułowaniem "dla siebie lub kogo innego", wskazuje, że status osoby przedkładającej podrobione, przerobione, poświadczające nieprawdę lub nierzetelne dokumenty lub nierzetelne pisemne oświadczenia jako sprawcy przestępstwa określonego w art. 297 § 1 k.k., nie jest zależny od tego, czy osoba ta podejmuje określone w art. 297 § 1 k.k. działania mając odpowiednie umocowanie do występowania w imieniu podmiotu, który ubiega się o uzyskanie jednej z form wsparcia finansowego, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, czy też podejmuje te działania bez formalnego umocowania, działając faktycznie na rzecz innego podmiotu. Charakter i treść umocowania do działania sprawcy w imieniu i na rzecz podmiotu ubiegającego się o uzyskanie jednej z wymienionych w art. 297 § 1 k.k. form wsparcia finansowego, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego nie ma znaczenia dla określenia podstaw odpowiedzialności karnej na płaszczyźnie znamion charakteryzujących podmiot przestępstwa z art. 297 § 1 k.k. Istotne jest jedynie to, aby osoba przedkładająca podrobione, przerobione, poświadczające nieprawdę lub nierzetelne dokumenty albo nierzetelne pisemne oświadczenia czyniła to w celu uzyskania dla siebie lub innego podmiotu jednej z wymienionych w art. 297 § 1 k.k. form wsparcia finansowego, elektronicznego instrumentu płatniczego albo

zamówienia publicznego. Sposób określenia podmiotu ubiegającego się o uzyskanie jednej z wymienionych w art. 297 § 1 k.k. form wsparcia finansowego, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego przy wykorzystaniu zwrotu "kogo innego" przesądza, że tym podmiotem może być osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej. Przepis art. 297 § 1 k.k. nie zawęża ochrony jedynie do przypadków ubiegania się o uzyskanie jednej z wymienionych w nim form wsparcia finansowego, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego przez podmiot posiadający status przedsiębiorcy. Nie jest zatem wymagane, aby podmiot, w imieniu i na rzecz którego działa sprawca przedkładający podrobione, przerobione lub nierzetelne dokumenty albo nierzetelne pisemne oświadczenia, był uczestnikiem obrotu gospodarczego. Zachowanie się sprawcy przestępstwa przewidzianego w art. 297 § 1 może przybierać różne formy, wyliczone w tym przepisie, i polegać na: przedkładaniu podrobionych dokumentów, przedkładaniu dokumentów przerobionych, przedkładaniu dokumentów poświadczających nieprawdę, przedkładaniu dokumentów nierzetelnych, przedkładaniu nierzetelnych pisemnych oświadczeń dotyczących okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionych w art. 297 k.k. form wsparcia finansowego, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego. Wyliczenie form zachowania się sprawcy ma charakter taksatywny. Działanie w celu uzyskania jednej z form wsparcia finansowego, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, wymienionych w art. 297 § 1, w inny sposób nie wypełnia znamion czynu zabronionego, o którym mowa w tym przepisie. Czynność sprawcza określona została przy użyciu syntetycznego sformułowania "przedkładanie". Czasownik charakteryzujący czynność sprawczą rozumieć należy zgodnie ze znaczeniem nadawanym temu terminowi na gruncie powszechnego języka polskiego, a więc stosunkowo szeroko. Przez "przedkładanie" rozumieć należy wszelkie działania polegające na składaniu dokumentów lub oświadczeń, oddawaniu ich do przejrzenia lub oceny, a także na występowaniu z dokumentami lub oświadczeniami w stosunku do organu lub osoby. Przepis art. 297 § 1 k.k. nie określa szczególnej formy, w jakiej przedkładane mają być dokumenty oraz oświadczenia wymienione w tym przepisie. Dla wypełnienia znamienia ujętego jako "przedkładanie" wystarczające jest przedłożenie przez sprawcę jednego dokumentu, o którym mowa w art. 297 § 1 k.k. Pojęcie dokumentu interpretować należy zgodnie z definicją zawartą w art. 115 § 14, wedle której "dokumentem jest każdy przedmiot lub zapis na komputerowym nośniku informacji, z którym związane jest określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne". Z punktu widzenia przepisu art. 297 § 1 k.k. nie ma znaczenia forma przedkładanego dokumentu oraz jego ważność. Dokument podrobiony, czy przerobiony, to dokument, o którym mowa w art. 270 k.k. Podrobienie dokumentu oznacza zachowanie polegające na nadaniu określonej przedmiotowi pozorów dokumentu (zamazach na autentyczność dokumentu), w celu wywołania wrażenia, że zawarta w nim treść pochodzi od osoby uprawnionej do jego wystawienia, podczas gdy w rzeczywistości tak nie jest. Przerobienie dokumentu to przeinaczenie jego autentycznej treści (zamazach na prawdziwość dokumentu). Znamię to realizuje zachowanie polegające na przykład na sfalszowaniu podpisu, antydatowaniu, przerobieniu danych zawartych w dokumencie, dopisaniu nowych danych, zmianie w komputerowym zapisie informacji przyjmującej postać usunięcia części informacji, dodaniu pewnych informacji itp. Dokument poświadczający nieprawdę to dokument autentyczny, tj. wydany przez osobę uprawnioną do jego wystawienia w przewidzianym przez prawo trybie oraz formie, lecz zawierający informacje nieprawdziwe. Za taki dokument można uznać na przykład wypis z księgi wieczystej, sporządzony przez sekretarza sądowego, w którym zawarta jest informacja o braku obciążeń hipotecznych w dziale IV księgi wieczystej, podczas gdy w rzeczywistości wpisane jest w niej obciążenie hipoteczne. Dokumentem stwierdzającym nieprawdę może być również dokument będący wynikiem fałszu intelektualnego. Przez pisemne oświadczenia rozumieć należy wszelkie wypowiedzi zawarte w piśmie, sporządzonym własnoręcznie przez sprawcę lub sporządzonym przez inną osobę, lecz przedkładanym przez sprawcę w toku postępowania. Oświadczeniami w rozumieniu art. 297 § 1 będą zarówno pisma wymagane przez przepisy prawa w trybie postępowania prowadzącym do uzyskania jednej z instytucji wymienionych w tym przepisie, jak i oświadczenia samorzutnie składane przez sprawcę podczas postępowania prowadzonego w związku z ubieganiem się o uzyskanie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji, poręczenia, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji, lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego. W ujęciu znamion przestępstwa przewidzianego w art. 297 § 1 relewantne są jedynie takie oświadczenia, które dotyczą okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania danej instytucji. Krąg okoliczności mających istotne znaczenie określają przepisy szczególne (np. wydawane przez banki regulaminy określające rodzaje udzielanych kredytów

oraz warunki umów kredytowych i umowy pożyczki). Kryterium rozstrzygającym o istotności okoliczności stanowić może cel, jakiemu służy świadczenie, o uzyskanie którego ubiega się sprawca, konkretnie zaś kwestia znaczenia przedłożonych oświadczeń dla uzyskania tego świadczenia. Istotność okoliczności związana jest z ich znaczeniem w procesie podejmowania decyzji o przyznaniu jednej z wymienionych w art. 297 § 1 k.k. form wsparcia finansowego, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego. Okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania jednej z wymienionych w art. 297 § 1 k.k. form wsparcia finansowego, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego to na przykład informacje o sytuacji majątkowo-osobistej. Stanowią one jedną z istotnych przesłanek przyznania świadczenia w postaci kredytu lub pożyczki. Oświadczenia nierzetelne to zarówno takie oświadczenia, które zawierają informacje nieprawdziwe lub niepełne, jak i takie, które ze względu na sposób wypowiedzi mogą sugerować adresatowi istnienie stanu rzeczy niezgodnego z prawdą. Podstawą odpowiedzialności jest przedłożenie podrobionego, przerobionego, poświadczającego nieprawdę dokumentu lub nierzetelnego pisemnego świadczenia, mającego istotne znaczenie do uzyskania wymienionych w art. 297 § 1 k.k. form wsparcia finansowego, uzyskania elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia. Katalog instytucji finansowych wymienionych w art. 297 § 1 k.k. określających znaczenie i istotność dokumentów przedkładanych przez sprawcę oraz charakteryzujących cel jego działania nie ma zamkniętego charakteru. Znamię "istotne znaczenie" interpretować należy z uwzględnieniem okoliczności mających prawne lub ekonomiczne znaczenie dla uzyskania jednej z wymienionych w art. 297 § 1 form wsparcia finansowego, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia. O istotności dokumentu lub pisemnego oświadczenia przesądza jego treść, oceniana w kontekście regulacji odnoszących się do danej formy wsparcia finansowego, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia. Przez kredyt rozumieć należy umowę zawartą między dwoma podmiotami, której przedmiotem jest oddanie przez jedną ze stron (wierzyciela) drugiej stronie (dłużnikowi) określonej wartości w pieniądzu lub w towarach, na warunkach zwrotu równowartości wraz z odsetkami w ustalonym terminie. Przepięstwo określone w art. 297 § 1 należy do grupy przestępstw abstrakcyjnego zagrożenia. Ma zatem formalny charakter. Dla realizacji znamion nie jest konieczne wystąpienie skutku, na przykład w postaci szkody majątkowej. Dla bytu tego przestępstwa nie jest konieczne wywołanie skutku w postaci uzyskania kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego. Społeczna szkodliwość opisanych w art. 297 § 1 zachowań wyraża się w samym zagrożeniu stwarzanym przez sprawcę dla dóbr chronionych prawem. Z popełnieniem przestępstwa przewidzianego w art. 297 § 1 będziemy mieli do czynienia już wówczas, gdy sprawca przedłoży podrobione lub przerobione albo stwierdzające nieprawdę dokumenty albo nierzetelne pisemne oświadczenia, chociażby owe przedłożenia nie doprowadziły do uzyskania kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji kredytowej, dotacji, subwencji, zamówienia publicznego. Czyn zabroniony przewidziany w art. 297 § 1 ma charakter umyślny, przy czym przepis wymaga, aby sprawca działał w celu uzyskania kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji, dotacji, subwencji, akredytywy, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji, lub z innego podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, elektronicznego instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego. Wyklucza to możliwość popełnienia tego przestępstwa z zamiarem wynikowym.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, nie może budzić najmniejszych wątpliwości, że oskarżeni swym zachowaniem, w ramach sprawczej formy działania wspólnie i w porozumieniu, która nie wymaga bynajmniej realizacji wszystkich znamion danego czynu zabronionego przez każdego z nich, wyczerpali znamiona z art. 297 § 1 Kk oraz z art. 286 § 1 Kk. – w przypadku zarzutów I i II. Zachowanie oskarżonych jak chodzi o czyny opisane w pkt I i II wymierzone było w dobro prawne będące przedmiotem ochrony przestępstwa oszustwa z art. 286 k.k., tj. mienie, a konkretnie w środki pieniężne będące w dyspozycji banku. Skoro przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. jest przestępstwem powszechnym, to powyższe oznacza, że i oskarżeni spełniali wymagania podmiotowe sprawcy tegoż występku. Zachowanie oskarżonych miało postać doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy za pomocą wprowadzenia w błąd upoważnionego pracownika banku co do osoby kredytobiorcy i jego zatrudnienia oraz wysokości zarobków. W ten sposób oskarżeni doprowadzili (...) Bank (...) do niekorzystnego rozporządzenia pieniędzmi z pożyczki bankowej. Wprowadzenie w błąd dotyczyło przy tym istotnych okoliczności, mających bezpośredni wpływ na podjęcie przez drugą stronę decyzji o zawarciu umowy pożyczki bankowej. Celem

oskarżonych było doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy i cel ten oskarżeni osiągnęli realizując tym samym znamię skutku przestępstwa oszustwa, które jest przestępstwem materialnym. Między zachowaniem oskarżonych, polegającym na wprowadzeniu w błąd, a niekorzystnym rozporządzeniem mieniem zachodził ścisły związek przyczynowy. Skoro nie jest wymagana tożsamość między podmiotem dokonującym rozporządzenia mieniem i pokrzywdzonym, w sprawie nie ma znaczenia, że pieniądze nie stanowiły prywatnej własności pracownika banku, lecz samego banku. W okolicznościach sprawy nie budziło żadnych wątpliwości, że oskarżeni działali umyślnie i to z zamiarem bezpośrednim. Świadczyły o tym okoliczności sprawy, a w szczególności fakt, iż oskarżeni przedstawiali fałszywe bądź nierzetelne dokumenty, fałszując przy tym podpisy kredytobiorców. Jednocześnie w odniesieniu do czynów opisanych w pkt III i IV brak było dostatecznych podstaw do zakwalifikowania ich z art. 286 § 1 Kk albowiem w przypadku czynu III kredyt został spłacony, natomiast w przypadku czynu IV doszło do skutecznego odstąpienia od umowy jeszcze przed uruchomieniem kredytu. W każdym przypadku wyczerpali za to oskarżeni znamiona występku z art. 297 § 1 kk, czyli tzw. „oszustwa kredytowego”. W celu bowiem uzyskania dla siebie od banku – kredytu/pożyczki, przedkładali podrobione lub stwierdzające nieprawdę dokumenty, godząc w dobra prawne chronione normą art. 297 kk., a to przede wszystkim prawidłowość funkcjonowania obrotu gospodarczego. Skoro przestępstwo określone w art. 297 § 1 jest przestępstwem powszechnym, to jego sprawcą mogli być także oskarżeni. Zachowanie oskarżonych przybrało przy tym jedną z form przewidzianych w art. 297 § 1, a sprowadzało się do przedłożenia podrobionego lub stwierdzającego nieprawdę dokumentu, dotyczącego okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionej w art. 297 k.k. tj. pożyczki lub kredytu. Skoro przez "przedkładanie" rozumieć należy wszelkie działania polegające na składaniu dokumentów lub oświadczeń, oddawaniu ich do przejrzenia lub oceny, a także na występowaniu z dokumentami lub oświadczeniami w stosunku do organu lub osoby, to oskarżeni wypełnili znamiona czynności sprawczej, składając te dokumenty w banku. W sprawie nie ma znaczenia, że bezpośrednio do banku dokumenty składała osoba, co do której materiały wyłączono do odrębnego postępowania, skoro wynikało to z podziału ról. Niewątpliwie zaś, zaświadczenia o zatrudnieniu były dokumentem w świetle definicji zawartej w art. 115 § 14 Kk, wedle której "dokumentem jest każdy przedmiot lub zapis na komputerowym nośniku informacji, z którym związane jest określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne". Przedkładane dokumenty były przede wszystkim dokumentami podrobionymi, tj. takimi, którym nadano pozory autentyczności, w celu wywołania wrażenia, że zawarta w nich treść pochodzi od osoby uprawnionej, albo przynajmniej poświadczały nieprawdę /w tym przypadku, w którym zaświadczenie w imieniu swej własnej firmy składał oskarżony T./.

Tak zatem, oskarżeni swym zachowaniem wyczerpali znamiona zarzucanych im przestępstw, które I i II oraz III i IV potraktowano w kategoriach ciągów przestępstw z art. 91 § 1 Kk z uwagi na podobny sposób działania, krótkie odstępy czasu oraz tożsamą kwalifikację.

Przestępstwo z art. 286 § 1 Kk zagrożone jest karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Sąd kierując się dyrektywami wymiary kary wymienionymi w szczególności w art. 53 § 1 i 2 Kk wymierzył oskarżonemu w pkt 1 wyroku za ciąg przestępstw z pkt I i II z art. 286 § 1 Kk w zw. z zw. z art. 297 § 1 Kk przy zast. art. 11 § 2 Kk i art. 91 § 1 Kk kary po 10 miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33 § 2 Kk, jako że sprawcy działali w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i korzyść taką osiągnęli, grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych, ustalając wysokość dziennej stawki na kwotę 10 złotych. Ponadto w trybie art. 46 § 1 Kk zobowiązano solidarnie oskarżonych do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwami z art. 286 § 1 Kk, tj. w łącznej kwocie 36 tys. PLN na rzecz pokrzywdzonej instytucji finansowej.

Z kolei przestępstwo z art. 297 § 1 Kk zagrożone jest karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Sąd kierując się dyrektywami wymiary kary wymienionymi w szczególności w art. 53 § 1 i 2 Kk wymierzył oskarżonemu w pkt 3 wyroku za ciąg przestępstw z pkt III i IV z art. 297 § 1 Kk przy zast. art. 91 § 1 Kk kary po 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Do okoliczności obciążających wpływających na rozmiar orzeczonej kary pozbawienia wolności Sąd zaliczył przede wszystkim wysoki stopień zawinienia i społecznej szkodliwości czynów, sposób działania, uprzednią karalność, zwłaszcza osk. K. T. za przestępstwa p-ko mieniu oraz brak starań o naprawienie szkody.

Do okoliczności łagodzących zaliczono natomiast postawę oskarżonego K. T. (1) w toku postępowania, a w szczególności fakt wyrażenia skruchy.

Zgodnie z art. 69 § 1 i 2 kk Sąd może warunkowo zawiesić wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności nie przekraczającej dwóch lat (...) jeżeli jest to wystarczające dla osiągnięcia dla sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Zawieszając wykonanie kary, Sąd bierze pod uwagę postawę sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie zaszyły mimo wszystko okoliczności uzasadniające dobrodziejstwo warunkowego zawieszenia wykonania kary, a w szczególności oskarżony S. nie był dotąd karany za przestępstwa p-ko mieniu, natomiast oskarżony T., pomimo uprzedniej karalności, współpracował z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości. Z tych przyczyn Sąd wykonanie kar łącznych 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności warunkowo oskarżonym zawiesił na okres próby 3 lat.

Orzeczenie o kosztach postępowania uzasadniała treść art. 627 Kpk

Z tych względów Sąd Rejonowy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.

.....

Zarządzenia;

- **odnotować uzasadnienie,**
- **odpis wyroku wraz z uzasadnieniem i pouczeniem doręczyć wnioskodawcy,**
- **kal. 14 dni**

O., dnia: ..... , ...